

Kóngurinn. bóndinn
og kýrin hans.

3 blöð qto.

17

1360

Kóngurinn, bóndinn og Kyrinlaus.

Kristján IV., Kóngur Dana, var góðlátur maður og ljúfur í umgöngu síversdaglega og í einhæfni síni. Verjulegaft var hann blóðdur einföldum og viðhafnarlausum búningi og barst ekki á. Hann sást oft ganga sér til afþreyingar um hildfagna nágrönnu Fríðriksborgar hallar síns sínsílds og vissu festir, að það væri Kóngurinn sjálfur, en þar var á ferð.

Á einni þóttletri göngu síni tætti hann einhverjum sínum fátökum bónda sínum, en leiddi fátögnu Kí á eftir sér. Kóngurinn sá og heyrði, að bóndinn væri þótti vort um Kína og að hann væri oft stáðar til að gæla við hann, blöppu henni, stjálta henni og störfu við hann á þessa leid:

"Glestu manna, glestu manna, gundisloga manna!"

Kóngurinn gessig þótt á tal við bóndann og spurdi:

"Af hverju hallaðu Kína morinnu?"

"Af því að hún fœðir mig og alla heimsljóma mína." svaradi bóndinn.

"Hvert áttuðu með Kína?" spurdi Kóngurinn.

"Kí, ekki ég sé ekki á leivinni með að selja hann, svo ég hef eitthótt uppi alla þessa statta, sem á manni eru lajdi," svaradi bóndinn.

"Já, en á hverju áttid þú þá að lifa, þegar þú erud binn að fanga Kíni?"

Þekvinn ekki fann til fofetans og boðid hann að lída þig." spurdi Kóngurinn.

"O-jo-ja! Þanna komstu með það! Þúja fofetannu nu lídum? Þerhei! Soo-leidis Karlar eru vanari þótt að heinta gjöldin fyrirfram, heldur en að lída mennu nu einu stöðling stundinni lengur. Vid bóndinnu, þekkinu það nu nógu vel."

"Þója... En að fara til Kóngurinn? Ekki hann mundi ekki hjálpa þér?"

Kóngurinn! Heyr á endani! Kóngurinn? Sá held ég hjálpa!"

Hann, sem hvortí gætur né vill gjöra meimum gott og kauskile
 elti allt heldur. Atli hann sé elti sjálfur eiss og þessir þarlar,
 sem hann leður fjóra undir ség. Konungurinn! Adheyrna ad þarna!"

— Konungur beuti nu bondannu á, ad stæð gæti ad hann gæði Konung-
 um nauð til oysagdi, ad hann atli heldur ad regna ad hveerju þorinnu
 ypi þá, as faru til Konungsins sjálfs og þjó þorinnu vandvæði sín. En bondinn
 sat við sínu heyr með álit sítt á Konunginn og mornum hans, því þáðan vori
 einvæðis ad vonta, gæðs eða ílls og sigt þinn betra. Hann heldur svo leidar sinna
 með klína sína og hafði upps við hann semu oddin sem áður:

"Kelstun manna, kelstun manna, gæðisloft manna!"

Þá þinn eftir vó á bondannu heldur ein elti í brúin, en hann fæðs ord
 um það, ad hann atli ad mæta í höll Konungsins strax í dag.

Bondinn fór nu ad ruffa það upps fyrir sér, ad i gæð heldur hann fæðad við
 einhvæðum manni nu Konunginn og bjóst nu við ad það heldur e. t. v. elti vorið
 nógu samloft; þetta gæti stæð ad Konunginn heldur nu bærst til sýna
 og nu mæði hann fá bærst fyrir. Hann gæðs því dapur nigg í huga til
 hallar Konungsins, en ein þauget þorinn, hitti hann svo hallarvæði Konungs
 sem sýndu hann, hvæð hann atlaði ad fæðna og hvæð einvæðis hans vori.

Bondinn sagði sem var, ad hann heldur fæðid bod um ad kerna til hallar-
 innar fæðarlausit og Konungurinn mundi vist sjálfur vilja fæðu við hann.

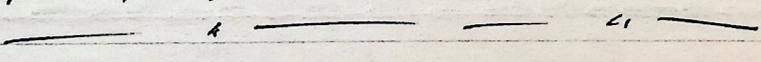
Þegar manningur heldur þetta, kærst þeir á bondann, bærst i einu og
 bærst hann miðmæðarlausit með seigunni sínnu, hvæð hann hafft sem hann
 einvæðis og stæðtli undan höggum þeirra. Ad því bærst létu þeir bondann
 fara inn i mæðta hveð bærst og þar mæðti þorinnu sami mæðurinn, sem
 hann atli tal við i gæð, en hann vissi elti ad það var Konungurinn sjálfur.

Bændinn fór ni á helja Kveinstafi sína fyrir þessum mami og sagði honum, að þeir mami „þarna frammi“ hefðu bænd sig, alvög saklausan og umkornulitinn bænda, svo, að sig sár þendi til í öllum streoförum og síðan sagði hann:

„Hér lédur bara illo!“

„Það er ágótt“, sagði Kormugur, „þarna séðu, að þurruinum getur gert illt af sér, þegar hann vill það við hafa, en þurruinum er það ekkert ljúft, heldur hitt, að gera goth og héra hafa við ni 25 ríkisdali handa þurruinum þinni og aðra 25 ríkisdali handa gálfur þer, svo þú getir fandi til mannis sem þú seldir þína þína í gótt og Keypt hana að þurruinum aftur.“

Af þessu geturðu séð, að Kormugur getur gert goth og lit þess hefir hann badi löngun og vilja, fremur en til hins, að gera öðrum illt!“

Kristján IV. Danakormugur var fæddur 1577, sonur Fridríks II. Danakonungs og Soffíu drottningar. Hann varð Kormugur 1588, þá 11 ára gamall, en þó eigi Krýndur til Konungstignar fyr en 1596, og var hann þá 19 ára að aldri. Hann réði ríkjunu til laudadags, 1648 og varð 71 ára að aldri. Drottning hans hét Anna Ketrín og sonur þeirra, en til ríkis Kormug eftir föður sinn, var Fridrík III. - Kristján IV. var að gífurlegri mýtur mæður og einu skásteru allra þeirra Kormuga Danmætur, sem bær Kristjánis-rafur, foam að Kristjánis IX, sem var afbragðsmæður og bestri Kormugur, en hann var efi Kormugs þess, en ni ríkis, Kristjánis X, sem sama má um segja.